

Прокопенко Лілія Сергіївна

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

НА ШЛЯХУ ДО РІВНОЦІННОСТІ, ПРОЗОРОСТІ І ВИЗНАННЯ ДИПЛОМІВ: ІФЛА І БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА

Входження України як держави у європейський та світовий освітній і науковий простір сьогодні актуалізує питання однієї з головних умов цього процесу – підвищення мобільності студентів і науково-педагогічних кадрів.

Як зазначається у «Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні» (Лісабон, 11 квітня 1997 р.), бажання держав європейського регіону надати можливість усім його мешканцям повною мірою користуватися багатим розмаїттям культурних, соціальних, політичних, філософських, релігійних та економічних особливостей шляхом полегшення громадянам кожної з держав та студентам закладів освіти доступу до освітніх ресурсів інших країн, шляхом сприяння їхнім зусиллям, спрямованим на продовження своєї освіти чи на закінчення певного періоду навчання у вищих закладах освіти інших країн, повинно спиратися на розуміння того, що визнання курсів навчання, свідоцтв, дипломів і звань, отриманих в іншій країні європейського регіону, є важливим засобом сприяння академічній мобільності. Справедливе визнання кваліфікацій є ключовим елементом права на освіту та обов'язком суспільства [1].

Світова спільнота має низку напрацювань у цьому напрямі, виражених, зокрема, у таких міжнародних документах ЮНЕСКО і Ради Європи: «Європейська конвенція про еквівалентність дипломів, які надають допуск до університетів» (1953 р.), «Європейська конвенція про еквівалентність періодів навчання в університетах» (1956 р.), «Європейська конвенція про академічне визнання університетських кваліфікацій» (1959 р.), «Конвенція про визнання курсів навчання, дипломів і звань з вищої освіти в державах європейського регіону» (1979 р.), «Європейська конвенція про загальну еквівалентність періодів навчання в університетах (1990 р.) та ін.

З огляду на сучасні зміни, внаслідок яких зростає диверсифікація як всередині національних систем вищої освіти, так і між ними, виникає необхідність внесення змін у правові документи і практику з метою відображення цих змін, розбудови пошуку спільних рішень практичних проблем визнання, удосконалення існуючої практики визнання та надання їй більшої прозорості і кращої відповідності сучасному стану вищої освіти [1].

У цьому контексті особливої актуальності набуває вивчення діяльності у напрямі бібліотечно-інформаційної освіти, яку проводить найавторитетніше фахове об'єднання – Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій і закладів (ІФЛА).

Розглянемо, зокрема, діяльність з основних сучасних проектів Секції освіти і підготовки кадрів ІФЛА і визначимо можливості використання їх результатів у вітчизняній практиці.

Секція освіти і підготовки кадрів – одна з найстаріших у Відділі підтримки бібліотечної професії. Її було засновано ще 1973 р. з метою сприяння покращенню якості бібліотечної освіти у всьому світі та підвищення академічного статусу професії шляхом міжнародного визнання кваліфікаційних характеристик бібліотечних кадрів [2, 144].

У 2012 р. шляхом тісної співпраці з колегами з інформаційного і культурного секторів, такими як архіви, музеї, інформаційно-аналітичні служби і центри тощо, було оновлено «Керівництво з професійних бібліотечних/інформаційних програм», розроблене в рамках секції у 1976 та 2000 рр. [3]. У матеріалах відображені рекомендації щодо розробки, удосконалення навчальних планів, орієнтованих на оновлення змісту бібліотечно-інформаційної освіти. Зокрема, визначені місія, цілі, завдання, планування й оцінка бібліотечно-інформаційних навчальних програм; охарактеризовані вимоги до їх основних складових, зокрема, до обов'язкових і варіативних складових навчальних планів («ядро» і «корисні елементи»), до навчальних закладів, професорсько-викладацького складу та студентів; акцентується увага на важливості інформаційної підтримки, розвитку бібліотек навчальних закладів та інших ресурсів. Окремо розглядаються управлінські, фінансові та організаційні аспекти навчального процесу у бібліотечно-інформаційних вишах [3].

З 1977 р. об'єктом постійної уваги секції є робота над проблемами визнання рівноцінності дипломів і нострифікації наданих кваліфікацій [4]. З 2009 р. секцією розробляються «Міжнародні керівні принципи для рівноцінності і взаємовизнання кваліфікацій бібліотечно-інформаційних спеціалістів», у якому, зокрема, визначена «необхідність розробки відповідних критеріїв, стандартів, норм і процедур з метою 1) забезпечення прозорості; 2) стимулювання взаємодії між бібліотечно-інформаційними школами; 3) сприяння міжнародній співпраці для забезпечення якості бібліотечно-інформаційних навчальних програм» [5]. Визнаючи потужний досвід у цьому напрямі, ІФЛА взяла на себе ініціативу розробки вказаної програми для професійної світової спільноти.

Отже, Секція освіти і підготовки кадрів ІФЛА сьогодні є провідним авторитетним осередком міжнародного співробітництва у галузі професійної бібліотечно-інформаційної

освіти, що ініціює громадський інтерес до її проблем та пошуку шляхів їх вирішення. Вивчення досвіду цієї організації та участь у її роботі є нагальною потребою вітчизняної бібліотечної справи для розвитку повноцінного входження України в світовий бібліотечно-інформаційний та освітній простір.

Список використаних джерел

1. Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні : статус Конвенції : Док. 994_308 / Рада Європи, ООН; Конвенція, Міжнарод. док. від 11.04.1997 // Відом. Верхов. Ради. – 1999. – №51. – Ст. 459. – (Поточ. ред. – Ратифікація від 03.12.1999, підстава 1273-14).
2. Прокопенко Л. С. Основні напрями діяльності Відділу ІФЛА «Освіта та наукові дослідження» / Л. С. Прокопенко // «Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства знань» : у 2 ч. : матер. міжнар. наук. конф., Харків, 26 – 27 лют. 2009 р. / [ред. кол. В. М. Шейко та ін.]. – Х. : ХДАК, 2009. – Ч. 2. – С. 144-146.
3. Guidelines for Professional Library/Information Educational Programs – 2012 [Electronic resource] / K. Smith, G. Hallam, S. B. Ghosh ; IFLA's Education and Training Section. – Electronic data. – [S. l.], [2014]. – Mode of access: Wide World Web: URL: <http://www.ifla.org/files/assets/set/publications/guidelines/guidelines-for-professional-library-information-educational-programs.pdf>. – Eng. – The title from the screen. – Last update: 23 June 2014.
4. Harbo O. Development of the Profession: a history of the IFLA Section for Education & Training from 1974 to 2003 [Electronic resource] / O. Harbo, R. Bowden ; IFLA's Education and Training Section. – Electronic data. – [S. l.], [2014]. – Mode of access: Wide World Web: URL: <http://www.ifla.org/publications/development-of-the-profession-a-history-of-the-ifla-section-for-education-training-from>. – Eng. – The title from the screen. – Last update: 3 February 2014.
5. Weech T. International Guidelines for Equivalency and reciprocity of Qualifications for LIS Professionals. Draft guidance document for transparency, equivalency and recognition of qualifications [Electronic resource] / T. Weech, A.M. Tammaro ; IFLA's Education and Training Section. December 30, 2009. – Electronic data. – [S. l.], [2014]. – Mode of access: Wide World Web: URL: http://www.ifla.org/files/assets/set/Guidance_document_for_recognition_of_qualifications_2009-3.pdf. – Eng. – The title from the screen. – Last update: 5 October 2012.